

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Juraj Perković, profesor filozofije i sociologije i diplomirani filozof i sociolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Sociologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6995		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Lovorka		
Datum i mjesto rođenja:	20.04.1982., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Vrhovčev Vijenac 1, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	01/4886151		
E-mail:	juraj.perkovic@pilar.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, sociologija / filozofija, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007 - Institut Ivo Pilar 2006 / 2007 - Klasična Gimnazija u Zagrebu
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none">Perković, Juraj Breaching experiment in 3rd grades of Classical Gimnasium in Zagreb // <i>SOCIAL STRUCTURES AND INSTITUTIONS: The Quest for Social Justice</i> Dubrovnik, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)Švarc, Jadranka; Perković, Juraj. Društvo znanja i profesije predvidive budućnosti: teze za diskusiju // <i>GODIŠNJA KONFERENCIJA HRVATSKOGA SOCIOLOŠKOG DRUŠTVA 2012.</i> Zagreb, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)Perković, Juraj. Izlaganje // <i>Radionica o FP7 projektima</i> Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)Perković, Juraj Social evaluation of the Croatian national innovation system (CNIS) on example of TEST programme // <i>Social Structures and Social Institutions: The Quest for Social Justice</i> Dubrovnik, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)Švarc, Jadranka; Lažnjak, Jasminka; Perković, Juraj. Social evaluation of the Croatian national innovation system (CNIS): some preliminary results for TEST programme // <i>Innovation and social development</i>

	Dubrovnik, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	OBLIKOVANJE TEHNOLOŠKO INOVACIJSKIH STRATEGIJA HRVATSKIH PODUZEĆA		
Engleski:	SHAPING OF TECHNO - INNOVATION STRATEGIES IN CROATIAN COMPANIES		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	-		
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Sociologija / Posebne sociologije		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	doc.dr.sc. Jadranka Švarc	Institut Ivo Pilar, Hrvatska	jadranka.svarc@pilar.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Švarc, Jadranka; Lažnjak, Jasminka; Perković, Juraj.</p> <p>Unintended consequences of the innovation policy programmes: social evaluation of the Technological Projects programme in Croatia. // Innovation: Management, Policy & Practice. 13 (2011) , 1; 77-94.</p> <p>Švarc, J. (2011) 'Does Croatian national innovation system (NIS) follow the path towards knowledge economy?', Int. J. Technology Transfer and Commercialisation, Vol. 10, No. 2, pp.131-151.</p> <p>Švarc, Jadranka.</p> <p>Hrvatska u društvu znanja: prijepori i perspektive inovacijske politike .</p> <p>Zagreb : Školska knjiga, 2009</p> <p>Švarc, Jadranka.</p> <p>Gospodarstvo znanja i lokalni razvoj: posljedice za inovacijsku politiku. // Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad pri HAZU u Bjelovaru. 3 (2009) ; 29-53.</p> <p>Švarc, Jadranka.</p> <p>Socio-political factors and the failure of innovation policy in Croatia as a country in transition. // Research Policy. 35 (2006) ; 144-159.</p>		

Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Temeljni preduvjet rasta i razvoja poduzeća te međunarodne konkurentnosti nacionalnih gospodarstva, u današnjoj globaliziranoj ekonomiji, jest inovativna sposobnost poduzeća zasnovana na istraživačko-razvojnim i obrazovnim resursima u poduzeću i društvu u cjelini. Jedno od dominantnih područja u sociološkom istraživanju inovacija je difuzija inovacija - shvaćena kao proces prenošenja inovacije putem različitih komunikacijskih kanala između članova društvenog sustava u određenom vremenskom razdoblju. Ovaj rad teži sociološki proučiti kontekst tehnološko - inovacijskog djelovanja hrvatskih kompanija sa stajališta samih aktera koji ga provode. Time bi se omogućio uvid u oblikovanje strategija inoviranja ključnih aktera tehnološko inovacijskih procesa, okolnosti u kojima se ono odvija te dinamiku međusobnog odnosa činitelja svakodnevnog inovacijskog odlučivanja od strane aktera. Očekivani znanstveni doprinos ovog rada je opis obrazaca i strategija tehnološkog inoviranja određenih hrvatskih inovativno sposobnih poduzeća i njegovo pozicioniranje u društvenom okruženju.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Basic presumption of growth and development of enterprises, in nowadays globalised economy, is innovative capacity of enterprise that rests on R&D and educational resources of both company and society as a whole. One of the dominant fields of sociological research on innovation is innovation diffusion, understood as a process by which innovation is communicated through certain channels over time among members of a social system. This dissertation aims at sociological investigation of the context of technological innovation activities in Croatian companies from the perspective of relevant actors involved. It would enable the insight into shaping of techno - innovation strategies of key actors and its context and also into the dynamics of factors influencing actors everyday decision-making. Expected scientific contribution of the research is description of patterns and strategies of techno - innovation activities of certain Croatian innovative companies and its embedment in social surroundings.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Temeljni preduvjet rasta i razvoja poduzeća te međunarodne konkurentnosti nacionalnih gospodarstva, uključujući i Hrvatsku, u današnjoj globaliziranoj ekonomiji jest inovativna sposobnost poduzeća zasnovana na istraživačko-razvojnim i obrazovnim resursima u poduzeću i društvu u cjelini. Sociološko istraživanje inovacija datira još od kraja 19.-og st. kad francuski sociolog Tarde (1903) promatrajući proces inoviranja imitacijom kao ključni društveni proces zaključuje da se uz konkretnu inovaciju u vidu informacije ili znanja preslikava i sama ideja inoviranja. Kao dominantno istraživačko područje izdvaja se difuzija inovacija. Difuzija se u sociološkoj tradiciji shvaća kao proces prenošenja inovacije putem komunikacijskih kanala između članova društvenog sustava u određenom vremenskom razdoblju (Rogers, 1983).</p> <p>Gabriel Tarde smatra se utemeljiteljem ovog istraživačkog područja te je u njemu zajedno s britanskim, njemačkim, austrijskim i američkim antropolozima jedan od pionira. Sociologija igra ključnu ulogu u ranijim istraživanjima koja definiraju ovo usmjerenje počevši od rane sociologije - Bowers (1937) – istraživanje difuzije opreme radioamatera u SAD-u, preko ruralne sociologije - studija difuzije sjemena hibridnog kukuruza koja se označava prekretnicom (Ryan i Gross, 1943) jer umnogome postaje akademski predložak drugim istraživačima u kasnijim istraživanjima, do, primjerice, sociologije znanosti – "Nevidljive akademije: Difuzija znanja u znanstvenim zajednicama (Crane, 1972). Ova tema vrlo brzo počinje intrigirati i istraživače u mnogih drugim znanostima pa se radovi vezani uz difuziju inovacija mogu pronaći i u različitim poddisciplinama ekonomije, psihologije, geografije, informatologije, matematike itd. Tako E.Katz navodi da "se gotovo čini mogućim ustvrditi kako je istraživanje difuzije u različitim istraživačkim tradicijama 'izumljeno neovisno!' jedno o drugome (Katz i sur., 1963: 240). Zbog toga, različiti istraživači ulažu svoje napore u pokušajima sistematizacije uvida u istraživanja fenomena ovog područja. Spomenimo V.W. Ruttan (1996) koji zamjećuje da je "opadanje socioloških istraživanja usvajanja i difuzije koincidiralo s rapidnom ekspanzijom ekonomskih istraživanja transfera tehnologije" – u čemu možemo potražiti neke od uzroka relativnoj prikričenosti ove tradicije u današnjoj sociologiji. Kao najutjecajniji autor ističe se Everett M. Rogers koji pruža najopsežniji pregled istraživanja difuzije inovacija kroz prošla desetljeća. Ipak, vjerojatno najsustavniju sintezu konceptualnog okvira istraživanja difuzije daje B.Wejnert (2002) grupirajući difuzijske varijable u tri glavne komponente: karakteristike inovacija, inovatora te okolišni kontekst. U tom kontekstu, analiza relevantne literature u sklopu doktorske disertacije bit će zahtjevan, ali tim više i zanimljiv</p>	

zadatak.

Činjenica je da je Hrvatska po inovacijskoj djelatnosti na začelju Europe (EIS, 2009) te da vrlo mali udio kompanija u Hrvatskoj primjenjuje radikalne inovacije (OECD, 2005), učinak kojih mahom ostaje vezan uz domaće tržište (Račić i sur., 2008). Zbog toga, bilo bi zanimljivo sociološki proučiti kontekst inovacijskog djelovanja hrvatskih kompanija vezanog uz tehnologiju sa stajališta samih aktera koji ga provode. Time bi se omogućio uvid u oblikovanje poglavito tehnoloških strategija inoviranja i okolnosti u kojima se ono odvija – kroz poimanje ključnih aktera inovacijskih procesa, te dinamiku međusobnog odnosa činitelja pri donošenju svakodnevnih inovacijskih odluka od strane aktera.

Istraživanje u sklopu ovog rada bit će usmjereno dobivanju uvida u društveni kontekst ponašanja inovativnih hrvatskih poduzeća iz područja prerađivačke industrije, s barem donekle realiziranim izvoznim potencijalom, kao jedinica proučavanja s obzirom na difuziju inovacija. Sektor prerađivačke industrije odabran je zato što je njegov obuhvat točno definiran prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD, 2007), a pojam inovacije je relativno jednoznačan i uglavnom se zasniva na tehnološkim inovacijama, tj. na inoviranju proizvoda i procesa što čini inovacije u užem smislu (OECD-EUROSTAT, 2005). Tehnološke inovacije zahtijevaju određen stupanj tehnološke kompleksnosti što, teorijski gledano, traži upotrebu stručnih i znanstvenih znanja radi usvajanja, modifikacije ili kreiranja inovacija u cilju opstanka i pozicioniranja na tržištu. Nasuprot tome, obuhvat sektora usluga često nije jednoznačan, a uslužne inovacije često se nedovoljno razgraničavaju od marketinških, organizacijskih i socijalnih inovacija. Također, uključuju raznorodne djelatnosti (zdravlje, trgovina, edukacija, ICT usluge) u kojima je priroda samih inovacija vrlo raznorodna. Često je teško razlučiti radi li se o inovacijama baziranim na znanju i stručnosti ili inovacijama usmjerenim na puki konzumerizam. U sektoru usluga proizvodnja i potrošnja inovacija je istovjetan proces (proizvodimo ih tako da ih koristimo) što ukazuje da je sektor usluga specifičan sektor, uvelike različit od proizvodnog sektora, te se obrasci inoviranja u njima ne mogu proučavati na isti način.

Tehnološke inovacije odabrane su i zato što tehnološki proces kao okosnica inoviranja rezultira opipljivim konačnim proizvodom, dobrom. U svjetlu tekućih globalnih promjena, uvelike oblikovanih gospodarskom krizom, mnogi prepoznaju potrebu europskih tržišta za naglašenijom proizvodnjom. Bili u pravu ili ne, činjenica je da hrvatsko društvo raspolaže neiskorištenim ljudskim kapitalom u vidu stručnjaka i iskusnih radnika iz ugašenih industrija. Na tom tragu, pored mogućih spoznaja koje bi pospješile pozicioniranje hrvatskih poduzeća, treba tražiti i ciljanu socijalnu relevantnost ovog rada.

U Hrvatskoj već postoje istraživanja koja se bave širom tematikom inoviranja, ali vrlo rijetka koja se referiraju na samu difuziju inovacija. I ta se tek djelomično preklapaju s ovim koje se kani provesti, a nijedno od njih se sa sociološkog stanovišta ne upušta u dubinsku kvalitativnu analizu inovacijskog djelovanja na temelju percepcije tog djelovanja od strane aktera koji ga provode. Temu inoviranja tako različiti domaći autori sociološke formacije zahvaćaju u sklopu koncepata socijalnog i ljudskog kapitala, društva znanja, nacionalnih inovacijskih sustava i inovacijske politike (vidi npr. Šporer, 2008; Afrić, 2009; Švarc, 2009) dok ju ekonomisti promatraju sa svojeg stanovišta proučavajući inovativne aktivnosti i obilježja hrvatskih poduzeća. Unatoč tome, na samu difuziju inovacija kao posebnu istraživačku tradiciju u svojim radovima referira se jedino Sonja Radas, iako se i ta njezina razmatranja uglavnom zadržavaju na području marketinga (Radas, 2001; 2006). Iznimka je rad u kojem proučava razvoj inovacija u vodećim hrvatskim poduzećima gdje zaključuje kako u hrvatskoj industriji postoji nedostatak vještina i sposobnosti potrebnih za komercijalizaciju, napose radikalnih inovacija (Radas, 2004.).

Bitno je istaknuti da se istraživači različite formacije prilikom proučavanja inovacijskog djelovanja poduzeća oslanjaju mahom na pristupe u kojima dominiraju takoreći "izvanjski", kvantitativni i sistemski pokazatelji pomoću kojih se mjeri inovacijsko djelovanje poduzeća. Ovo istraživanje teži kvalitativnim pristupom pružiti uvid u razumijevanje inovacijskog procesa od strane aktera koji ga u praksi provode i kreiraju tj. istražiti upravljačku percepciju procesa inoviranja. Na taj način pokušat će se izbjeći nametanje već postojećih koncepata proučavanja inovacija i pružanjem "terenskog" uvida u proces inoviranja osvježiti postojeće pristupe dinamičkim razumijevanjem.

Radilo se o inovaciji kao ideji, praksi ili predmetu koji se percipira novim od strane kolektivnih ili individualnih aktera, uvijek je prisutan

izbor između dvije moguće strategije pristupa problemu – istraživanja (exploration) tj. potrage za novim rješenjima i iskorištavanja (exploitation) u okolini već raspoloživih rješenja (Mason i sur., 2008). Mali kolektivni akteri (poduzeća i poduzetničke mreže, organizacije, grupe) koji se uglavnom oslanjaju na iskorištavanje inovacija konkurenata, iako kratkoročno profitiraju zbog uštede na istraživanju i razvoju, dugoročno se izlažu riziku gubitaka zbog toga što nikad ne preuzimaju ulogu „predvodnika čopora“ (March, 1991). Stoga će bitnim dijelom uvida u konkretne tehnološko inovacijske strategije pojedinih poduzeća i s njima povezane inovacijske procese, biti utvrđivanje njihove istraživačke odnosno iskorištavačke orijentacije.

Namjeravano se istraživanje može smjestiti u posebne sociologije, difuziju inovacija.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Osnovni ciljevi doktorskog rada:

1. Istražiti postoje li u hrvatskim poduzećima razmjerno strukturirani obrasci tehnološko inovacijskog djelovanja kroz poimanje inovacijskog procesa od strane ključnih aktera.
2. Opisati obrasce za koje se utvrdi da su realno postojeći u percepciji ključnih aktera inovacijskih procesa hrvatskih poduzeća, te sagledati njihove društvene dimenzije.
3. Usporediti dobivene obrasce razumijevanja inovacijskog djelovanja od strane ključnih aktera s konceptualnim okvirom proučavanja difuzije inovacija (Wejnert, 2002).
4. Dobiti uvid u društvene okolnosti oblikovanja tehnološko inovacijskih strategija određenih hrvatskih poduzeća poduzeća te činitelje relevantne pri donošenju izbora između pojedinih strategija.

Hipoteze:

Kvalitativni istraživački pristup koji se u ovom doktorskome radu primjenjuje nije usmjeren na verificiranje a priori definiranih hipoteza; štoviše, takav postupak bio bi protivan duhu i intencijama ovog istraživanja. Očekuje se da će se hipoteze pojaviti "iz same empirije", kvalitativnom analizom podataka i konceptualiziranjem odnosa među konceptima koji će se pokazati relevantnima.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Središnji dio doktorske disertacije činit će kvalitativno istraživanje. U skladu s istraživačkim pristupom, u svrhu prikupljanja podataka bit će provedeni polustrukturirani intervjui dopunjeni promatranjem. Analiza prikupljenih podataka provest će se pomoću programa za kvalitativnu obradu podataka. Pritom će koristiti namjerni uzorak koji pokriva očekivani varijabilitet pojave, a pri odabiru sugovornika vodit će se načelom teorijskog uzorkovanja, što će i odrediti njihov krajnji broj potreban za teorijsku saturaciju obrasca / obrazaca inovacijskog djelovanja odabrane skupine. Posebna će pozornost biti posvećena ispitivanju dometa nalaza istraživanja radi utvrđivanja mogućnosti generalizacije. Uz znanstvenu, analizirat će se i druga relevantna literatura poput priručnika, dokumenata, zakona, pravilnika, statističkih ljetopisa i sl., i na taj način prikupljeni podatci kako bi se zadobio što cjelovitiji uvid u predmet istraživanja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani znanstveni doprinos ovog rada je opis, u poimanju ključnih aktera postojećeg(ih), obrasca(obrazaca) i strategije(a) inoviranja određenih hrvatskih inovativno sposobnih poduzeća i njegovo(njihovo) pozicioniranje u društvenom okružju. To će stvoriti pretpostavku oblikovanja teorijskog okvira za dinamičko razumijevanje nekih aspekata inovacijskih aktivnosti u hrvatskim poduzećima te dati predložak za daljnja istraživanja u tom području. Uz to, moguć je i teorijski doprinos tradiciji istraživanja difuzije inovacija.

Očekivani praktični doprinos rada sastoji se u pružanju nove, drugačije percepcije inovacijskih aktivnosti koja se može iskoristiti pri poticanju inovativnih aktivnosti poduzeća i unapređenju inovacijske politike.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Leburić, Anči; Afrić, Vjekoslav; Šuljug Vučica, Zorana (2009). Ljudski kapital kao razvojni faktor: rezultati sociološkog istraživanja u Hrvatskoj. Split : Redak (monografija).

Bowers, Raymond V. (1937). The direction of intra-societal diffusion. American Sociological Review, Vol. 2 Issue 6, p826-836, 11p.

Crane, D. (1972) Invisible colleges: diffusion of knowledge in scientific communities. Chicago: University of Chicago Press.

European Innovation Scoreboard (EIS) 2009, PRO-INNO Europe/ INNO-Metrics. Dostupno na:
<http://www.proinno-europe.eu/page/european-innovation-scoreboard-2009>

Katz, E., M.L. Levin i H. Hamilton (1963). Traditions of research on the diffusion of innovation. American Sociological Review 28, pp. 237-252.

March, J. G. (1991). Exploration and exploitation in organizational learning. Organization Science, 2, 71–87.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (2007). Vlada Republike Hrvatske: Narodne Novine 98/94. Dostupno na:
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/298306.html>

OECD-EUROSTAT (2005), Oslo Manual: Guidelines for collecting and interpreting innovation data, Third edition, OECD European Communities.

Račić, D., Cvijanović, V., Aralica, Z. (2008). The Effects of the Corporate Governance System on Innovation Activities in Croatia. Revija za sociologiju, Vol. 39, No 1–2: 101–114.

Radas, Sonja (2001). Forecasting the life cycle of a new seasonal durable. Ekonomski pregled : mjesečnik Hrvatskog društva ekonomista. Zagreb, Vol. 52, No.1-2: 206-218.

Radas, Sonja (2004). Innovation development in leading Croatian enterprises: Review of the most important findings. Privredna kretanja i ekonomska politika. Vol.14, No.100: 167-192.

Radas, Sonja (2006). Diffusion models in marketing: how to incorporate the effect of external influence. Privredna kretanja i ekonomska politika. Vol.15, No.105: 30-51.

Rogers, E. M. (1983). Diffusion of Innovations. New York: The Free Press. 3rd ed.

Ruttan, Vernon W. (1996). What Happened to Technology Adoption-Diffusion Research? Sociologia Ruralis, Vol. 36 Issue 1: 51-73.

Ryan, Bryce i Gross, Neal C. (1943). The Diffusion of Hybrid Seed Corn In Two Iowa Communities. Rural Sociology, Vol. 8 Issue 1: 15-24.

Šporer, Željka (2008). A present stuck in the past. Innovation and commercialization activities in the OECD and the CEEC. Revija za sociologiju, Vol. 39, No. 1-2: 3-27.

Švarc, Jadranka. (2009). Hrvatska u društvu znanja: prijepori i perspektive inovacijske politike. Zagreb : Školska knjiga (monografija).

Tarde, G. (1903). The Laws of Imitation. New York: Henry Holt and company.

Wejnert, B. (2002). Integrating Models of Diffusion of Innovations: A Conceptual Framework. Annual Review of Sociology, 28: 297–326.

Mason, W. A., Jones, A., Goldstone R. L. (2008). Propagation of Innovations in Networked Groups. Journal of Experimental Psychology: General, Vol. 137, No. 3: 422–433.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

7000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Društvena evaluacija hrvatskog inovacijskog sustava u funkciji društva znanja
	Voditelj projekta	dr. sc. Jadranka Švarc
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste	Naziv projekta	

projekata	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ doc.dr.sc. Jadranka Švarc		
Potpis _____ Juraj Perković, profesor filozofije i sociologije i diplomirani filozof i sociolog		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 26.06.2012.		
Potpis _____ Juraj Perković, profesor filozofije i sociologije i diplomirani filozof i sociolog		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Juraj Perković, profesor filozofije i sociologije i diplomirani filozof i sociolog	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6995	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Oblikovanje tehnološko inovacijskih strategija hrvatskih poduzeća	
	<i>Engleski</i>	Shaping of Techno – Innovation Startegies in Croatian Companies	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti /Sociologija /Posebne sociologije	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr.sc. Jadranka Švarc	Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, Hrvatska	jadranka.svarc@pilar.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr.sc. Jasminka Lažnjak, izv.prof.	Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet Hrvatska	jlaznjak@ffzg.hr
	2. dr.sc. Vjekoslav Afrić, red. prof. u trajnom zvanju	Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet Hrvatska	vjekoslav.afric@zg.htnet.hr vafric@ffzg.hr
	3. dr.sc. Jadranka Švarc, znanstvena savjetnica	Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, Hrvatska	jadranka.svarc@pilar.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 17.srpnja 2012.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Sjednica etičkog povjerenstva Odsjeka za sociologiju 21.11.2012.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
<p>Doktorant je pristupio javnoj obrani teme doktorskog rada 28. studenog 2011. Predstavio je polazišne hipoteze i teorijsko-metodološki okvir doktorskog rada te ih je uspješno obranio. Predlaže se da se pristupniku Juraju Perković odobri nastavak postupka u stjecanju doktorata znanosti, polje sociologija.</p>	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
<p>Izvorni znanstveni doprinos sastoji se u oblikovanju teorijskog okvira za dinamičko razumijevanje nekih aspekata inovacijskih aktivnosti u hrvatskim poduzećima što doprinosi razvoju sociološke teorije difuzija inovacija. S metodološkog aspekta znanstveni doprinos u empirijskom istraživanju obrazaca, strategija i aktera inoviranja određenih hrvatskih poduzeća s inovacijskim kapacitetom i njihovo pozicioniranje u društvenom kontekstu.</p> <p>Definirani ciljevi istraživanja i izabrana metoda prikupljanja podataka pomoću polustrukturiranih intervjua na relativno malom uzorku čine predloženi doktorski rad izvedivim.</p>	
Mišljenje i prijedlog:	
<p>Povjerenstvo je utvrdilo da je tema doktorskoga rada Oblikovanje tehnološko inovacijskih strategija hrvatskih poduzeća znanstveno relevantna, te predlaže Fakultetskom vijeću da pristupniku Juraju Perković odobri nastavak postupka u stjecanju doktorata znanosti, polje sociologija.</p>	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>	
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>	
Zimski semestar 2013/14	
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>	
<p>Potpis</p> <p><i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i></p>	
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>	

	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	1. <i>(predsjednica Povjerenstva)</i> dr.sc. Jasminka Lažnjak, izv.prof., Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	
	2. dr.sc. Vjekoslav Afrić, red. prof. u trajnom zvanju, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	
	3. dr.sc. Jadranka Švarc, znanstvena savjetnica, Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, Hrvatska	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 27.11.2012.		M.P.

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Nikola Petrović		
Nositelj studija:	FILOZOFSKI FAKULTET, ZAGREB		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij sociologije		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6604		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Lela/Zvonko Petrović		
Datum i mjesto rođenja:	15.03.1982., Koprivnica		
Adresa:	Kninski trg 5, 10 000 Zagreb		
Telefon/mobitel:	01 60 40 429 / 091 90 540 90		
E-mail:	nikolapetrovic@hotmail.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007. – Poslijediplomski doktorski studij sociologije, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2000.-2006. – Jednopedmetni studij sociologije, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1996.-2000. –Gimnazija Fran Galović, Koprivnica		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2008. – Znanstveni novak - Institut za društvena istraživanja u Zagrebu 2007. –2008. – Nastavnik sociologije – Gimnazija Katarina Branković, Zagreb		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<p>Radovi:</p> <p>Prpić, Katarina, Šuljok, Adrijana, Petrović, Nikola (2009) Gender differences in the research productivity of natural and social scientists, u Katarina Prpić, Luísa Oliveira, Sven Hemlin (Eds.) Women in Science and Technology. Zagreb: Institute for Social Research – Zagreb, Sociology of Science and Technology Network of the European Sociological Association.</p> <p>Petrović, Nikola (2008) Agrokor: Između političkog kapitalizma i ekonomskog liberalizma, u Drago Čengić (ur.) Kapitalizam i socijalna integracija. Zagreb: Institut Ivo Pilar. str. 89-111.</p> <p>Aktivna sudjelovanja na znanstvenim skupovima:</p> <p>Prpić, Katarina, Petrović, Nikola. The types, dynamics and predictors of social scientists' publication productivity: Croatian empirical studies. EASST010 «Practising science and technology, performing the social» Trento: 2010.</p> <p>Petrović, Nikola. Ideological backgrounds of the sustainable development opponents. Research</p>		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	<p>Advancement for Sustainable Society «Science and Sustainability». Zagreb: 2009.</p> <p>Petrović, Nikola. The Knowledge-Based Economy and European Identity: Ressentiment and Transvaluation of Values. SSTNET Workshop «The Knowledge-based Economy (KBE): Critical Perspectives»: Graz: 2009.</p> <p>Petrović, Nikola. Research on race and interdisciplinarity (Poster prezentacija). Sociology and Interdisciplinarity: Central and South-East European Perspectives. Zadar: 2008.</p> <p>Petrović, Nikola. EU Citizenship and European Identity: If Benefits Could Not, Can a Common 'Enemy' Create a Common Identity? Postgraduate Course «Social Structures and Institutions: The Quest for Social Justice», IUC: Dubrovnik: 2007.</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	EU ideologija: Analiza definiranja Europske Unije ideologijom		
Engleski:	EU ideology: Analysis of defining the European Union by ideology		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:	Društvene znanosti/sociologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
<i>(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)</i>			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	Prof.dr.sc. Vjeran Katunarić	Sveučilište u Zadru	vjeran.katunaric@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
<p>KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vjeran Katunarić, <i>Lica kulture</i>. Zagreb: Izdanja Antibarbarus, 2007, 476 str. 2. Vjeran Katunarić, Međukulturni dijalog: europski i hrvatski kontekst, u: Frida Bišćan, Željko Mavretić, Jasmina Milovčić, urednici, <i>Knjižnice – kreatori međukulturalnog dijaloga</i>. Zbornik radova. 4. Međunarodni stručni skup – Knjižniva – središte znanja i zabave. Karlovac: Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“, 2009., str. 9-19. 3. Vjeran Katunarić, Views of the Others among Croats and Serbs and the Impact of the Prospective EU-Membership. In: Furuya, Daisuke, and Momose, Ryoji, Edited by, <i>A Transformation of Society and Identity in the National, Regional and International Dimensions Lingua-Culture Contextual Studies in Ethnic Conflicts of the World (LiCCOSEC)</i>, Volume 6. Osaka: Research Institute for World Languages, Osaka University, Japan, 2009, 53-62. 4. Vjeran Katunaric, Civic education in the European countries. In: K.E. Sauer & J.Held (Eds.) <i>Wege der Integration in heterogenen Gesellschaften. Vergleichende Studien</i>. Wiesbaden: VS-Verlag, 2009, S. 132-148. Isti članak objavljen na engleskom i hrvatskom jeziku u časopisu <i>Metodika</i>. Vol. 10, No. 18 (1/2009), 39-50; 188-202. 			
Prvi mentor:			
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			

<p>Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):</p>	<p>Disertacija će se baviti analizom definiranja Europske Unije, integracije koja sve više poprima elemente federativnosti, ideologijom. Bit će analizirana normativna ideologija, ideologija koja donosi fundamentalne principe određenog društva, u EU-u. Ta normativna ideologija se ovdje naziva EU ideologijom, a ona nastaje u međudnosu proizvodnje ideologije u političkom sustavu EU-a i kreiranja ideologije od društvenih aktera izvan tog sustava, prvenstveno znanstvenika i intelektualaca koji snažno podupiru EU. EU ideologija usmjerena je prema državama članicama Europske Unije, ali i prema vanjskom svijetu. Bit će prikazane teme i vrijednosti koje su ključne za konstrukciju EU ideologije kao i društveni akteri koji kreiraju i promoviraju EU ideologiju. Analizirat će se koje su političke ideologije najznačajnije za razvoj EU ideologije i kakav je njezin odnos prema američkoj ideologiji. U radu će se koristiti analiza ideološkog diskursa kreatora EU ideologije.</p>
<p>Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):</p>	<p>This dissertation will deal with analysis of defining the European Union by ideology. The normative ideology, the ideology that brings fundamental values of the given society, in the EU will be analysed. This normative ideology is called here EU ideology, and it emerges in the relation of the production of ideology in the political system of the EU and the creation of ideology by social actors outside of the system, particularly by scientist and intellectuals who strongly support the EU. EU ideology is directed towards the EU member state, but also towards the outside world. Themes and values that are crucial to the construction of EU ideology will be depicted and also the social actors who create and promote EU ideology will be analysed. It will also be analysed which political ideologies are most important for the development of EU ideology and what is its relation to American ideology. In this dissertation ideological discourse analysis of EU ideology creators will be used.</p>
<p>Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Europsku Uniju (EU) istraživalo se dugo vremena pretežno preko analize njezinih institucija i politika. Posljednjih godina, posebno s velikim proširenjem EU-a na istok iz 2004. godine i odbijanjem europskog ustava na referendumima u Francuskoj i Nizozemskoj, sve je veći broj studija koje se bave pitanjima europskog identiteta. Analize o (ne)postojanju zajedničkog identiteta u EU-u i mogućnostima njegove konstrukcije dolaze do vrlo različitih i oprečnih zaključaka, što s obzirom na brojnost društava koje čine EU, a i njihovu unutarnju heterogenost, ni ne treba čuditi. Ipak neki autori govore o egzistenciji europskog društva (Outhwaite, 2008) i manjim dijelovima stanovništva Europske Unije kojima je europski identitet primaran (Fliegstein, 2008). No, ono što nedostaje u analizama je istraživanje socijalnog fenomena koji je važan dio EU institucija i politika kao i konstrukcije europskog identiteta, a to je ideologija.</p> <p>Jedan od najznačajnijih koraka u povijesti europskih integracija, potpisivanje Ugovora o Europskoj Uniji u Maastrichtu 1992. godine, dogodio se u vrijeme velikih geopolitičkih i ideoloških potresa koji su počeli krajem 1980-ih godina. Nestanak komunizma kao vladajuće ideologije u državama Istočne Europe, Europsku je Uniju stavio u poziciju u kojoj više nije bilo nužno da Sjedinjene Američke Države (SAD) budu njezin prirodni saveznik, a EU se našao u unipolarnom svijetu u kojem je prevladavao politički, vojni i ideološki utjecaj SAD-a. Ideološki sustav Europske Unije je tijekom tih procesa dobio priliku graditi svoju poziciju na klasičnim temama liberalnih demokracija poput liberalizacije trgovine ili veličine socijalne države, ali i na pitanjima poput zaštite okoliša, zaštite prava potrošača ili ekonomije temeljene na znanju oko čijih su rješavanja političke ideologije tek</p>	

kristalizirale svoje stavove.

EU dobiva i značajniju ulogu u rješavanju novih svjetskih kriznih žarišta (ratovi u Jugoslavija, dva iračka rata), a u većini rješenja navedenih pitanja koje EU nudi mogu se vidjeti elementi koji su manifestno ili latentno suprotstavljeni onome što se smatra američkom ideologijom. Unutar institucija Europske Unije, ali i u političkim i intelektualnim krugovima koji nisu direktno vezani uz nju počinju se krajem prošlog stoljeća pojavljivati ideje prema kojima projekt europskih integracija promovira univerzalne vrijednosti. Iako su te ideje raznovrsne po stupnju radikalnosti moglo bi ih se svrstati pod pojam EU ideologija.

Najobuhvatnija baza znanstvene literature Google Scholar nudi 37 publikacija u kojima se spominje pojam „EU ideology” (EU ideologija) i otprilike desetak publikacija s ostalim inačicama (European Union ideology, ideology of EU, ideology of the European Union) i njemačkom varijantom (EU Ideologie). No niti u jednoj publikaciji nema detaljnijeg prikaza strukture EU ideologije, već se ona pojavljuje isključivo kao prigodni pojam.

Pojam „EU ideologija” se koristi uglavnom da bi se opisale pojedine politike Europske Unije, na primjer u izrazu „EU ideologija slobodnog kretanja rada” (Koch, 2007.). U nekoliko se slučajeva EU ideologija spominje kako bi se opisala suprotstavljenost EU politika politikama nekih nacija, na primjer u opisu divergencije sigurnosnih politika SAD-a i EU-a (Greathouse, 2007) ili u radu o odnosu Rusije i EU-a, gdje se ruska ideologija prikazuje kao izrazito suprotstavljena EU ideologiji (Litra, 2008: 65). Posljednji rad daje i zanimljiv odgovor na pitanje što je ideologija Europske Unije: „...nešto što je lako razumjeti, ali vrlo teško objasniti” (Litra, 2008: 46), no kako se autor prvenstveno bavi Rusijom nije se upustio u detaljnije objašnjavanje pojma EU ideologije.

4

Treba spomenuti i pojam europske ideologije koji je daleko prisutniji u znanstvenoj terminologiji, no ima i dosta širi obuhvat. Europska ideologija kao ona koja je nametana koloniziranim zemljama, europska ideologija kao vladavina slobode suprotstavljena orijentalnom despotizmu (Bobbio, 1986) i nazivanje većine političkih ideologija europskim ideologijama, samo su neka od korištenja pojma europske ideologije. Širina pojma europska ideologija ukazuje na ambivalentnost i promjenjivost ideoloških sustava, kao i njihove percepcije. Također ovaj se pojam koristi i primjerice za označavanje nekih vrijednosti koje se smatra bitnim dijelom Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a, pa se tvrdi da se „europska ideologija gradi na zahtjevima za ljudska prava i okončavanju ratova” (Kaldor, 2004: 174). No pojam EU ideologije u ovom se istraživanju čini prikladnijim, jer se odnosi na razdoblje intenzivnijih europskih integracija, a simbolizira i institucionalnu proizvodnju ideologije. Nedostatak cjelovitijih radova o EU ideologiji upućuje na potrebu korištenja radova o društvima koja su se definirale ideologijom kako bi se razumio nastanak i struktura EU ideologije.

Već od samih početaka razrađivanja pojma ideologije tj. od „Njemačke ideologije“ Karla Marxa i Friedricha Engelsa (1978), ideologiju se prikazivalo i kao proizvod određenog društva u kojem je nastalo. „Naša sudbina kao nacije nije bila da imamo ideologije, već da budemo jedna“ napisao je Richard Hofstadter (1963: 43) o nastanku američke nacije koja je u 18. i 19. stoljeću trebala prevladati europske ideološke podjele. Važno obilježje većine ideologija je njihovo samopozicioniranje kao vrijednosnog sustava koji prevladava prijašnje ideološke zablude i koji namjerava postati uzor ostalim sustavima. To vrijedi i za EU ideologiju koja se samopozicionira kao ideologija koja prevladava američku ideologiju. Evo kako to izgleda kod jednog od EU ideologa, Ulricha Becka, koji nagoviješta mogućnost stvaranja kozmopolitske Europe i tvrdi da će „tada širom svijeta postojati alternativa onome što se naziva American way, postojat će European way, koji u središte stavlja vladavinu prava, političku jednakost, socijalnu pravdu, kozmopolitsku integraciju i solidarnost” (2006: 325-326).

Proces nastajanja ideologija koje definiraju određeno društvo u konfliktu s ideologijama drugih društava može se derivirati iz teorije Liahe Greenfeld o nastanku modernih nacija gdje ona koristi pojam resantimana i prevrednovanja vrijednosti kao ključnih točaka u formiranju nacionalnog identiteta (Greenfeld, 1992). Resantiman je „psihološko stanje koje rezultira iz potisnutih osjećaja zavisti i mržnje (egzistencijalne zavisti) i nemogućnosti da se ti osjećaji zadovolje“ (Greenfeld, 1992: 15), a „kreativna snaga resantimana - i njegova sociološka važnost - proizlazi iz toga da eventualno može voditi do 'prevrednovanja vrijednosti' tj. do transformacije skale vrijednosti tako da se ocne originalne vrhovne vrijednosti i zamjene idejama koje su nevažne, izvanjske ili čak imaju negativnu oznaku u originalnoj skali“ (Greenfeld, 1992: 16). Tako je u formiranju francuskog nacionalnog identiteta bitan bio engleski uzor, no nemogućnost dostizanja engleske moći rezultirao je prevrednovanjem vrijednosti u kojem je vrijednost slobode, dominantna u engleskom modelu, sve više potiskivana vrijednošću kolektiva koja postaje bitna za francusku ideologiju.

Greenfeld također citira Hofstadterovu izjavu o američkoj ideologiji i tvrdi da je sudbina svih nacija da budu ideologije (1992: 402), no fokus njezine knjige je na nacionalnoj ideologiji kao nacionalizmu tj. projektu stvaranja nacija. Hofstadtera je ispravnije tumačio Seymour Martin Lipset koji tvrdi da se Ameriku za razliku od drugih zemalja, izuzimajući bivši Sovjetski Savez, ne definira zajedničkom poviješću, već ideologijom (1996). I u ovoj će disertaciji tema biti definiranje Europske Unije, integracije koja sve više poprima elemente federativnosti, ideologijom. EU je još teže definirati zajedničkom poviješću nego SSSR ili SAD, te stoga ima i veću potrebu za definiranjem pomoću ideologije. Ta ideologija je usmjerena prema državama članicama Europske Unije, ali i reprezentira EU prema vani. Teorija Liahe Greenfeld o resantimanu i prevrednovanju vrijednosti primjenjiva je za analizu nastanka i razvoja EU ideologije. Razvoj EU ideologije može se promatrati i kroz ambivalentan odnos EU-a i SAD-a koji Steven McGuire i Michael Smith nazivaju „suparničko partnerstvo“ (2008).

5

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ciljevi istraživanja se mogu podijeliti u dva dijela: deskriptivni i eksplanatorni. Deskriptivni dio odnosi se na prikaz EU ideologije, tj. prikaz aktera koji je kreiraju i promoviraju te na prikaz vrijednosti koje su ključne za njezino određivanje.

Eksplanatornom dijelu je cilj odgovoriti na pitanja nastanka i strukture EU ideologije. Što se tiče nastanka EU ideologije analizirat će se da li EU ideologija predstavlja radikalni zaokret od prijašnjih verzija europskih ideologija? Također analizirat će se koje su političke ideologije najznačajnije za razvoj EU ideologije. U pogledu strukture EU ideologije analizira se da li je EU ideologija sveobuhvatna ideologija u kojoj se „stavovi definiraju iz perspektive uniformnog pogleda na svijet koji reflektira potragu za ideološkom koherentnošću“ (Horowitz i Lissak, 1985: 135)? Njezina ideološka koherentnost bi mogla proizlaziti iz suprotstavljenosti američkoj ideologiji, najuočljivijoj početkom 21. stoljeća i izražena sintagmama poput europski san nasuprot američkom snu (Rifkin, 2006) ili European way nasuprot American way (Beck i Grande, 2006). Ili se pak radi o multi-tematskoj ideologiji „u kojoj se stav o svakoj pojedinoj nezavisnoj temi formulira zasebno, tako da pozicija o jednoj temi nije neophodno povezana sa stavom o drugoj nezavisnoj temi“ (Horowitz i Lissak, 1985: 135)? Na ovaj tip ideologije mogla bi upućivati raznovrsnost i česta kontradiktornost fenomena koji su percipirani kao dio EU ideologije.

Postavlja se osnovna hipoteza da se EU ideologija konstruira kao sveobuhvatna i koherentna ideologija u procesu suprotstavljanja američkoj ideologiji. Iz nje se izvodi hipoteza da što su odnosi između SAD-a i EU-a konfliktiniji to je jače suprotstavljanje američkoj ideologiji, a time i veća koherentnost EU ideologije.

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U radu će se koristiti pristup ideologiji Michaela Freedena koji koristi nalaze raznih teorijskih perspektiva u analizi ideologija, a prema njemu su „ideologije sistemi političkog mišljenja, labavi ili rigidni, svjesni ili nesvjesni, preko kojih pojedinci i grupe konstruiraju razumijevanje političkog svijeta kojeg oni, ili oni koji zaokupljaju njihove misli, nastanjuju i zatim djeluju na osnovu tog razumijevanja“ (1996: 3). Slijedeći Ricoeurove ideje prema kojima on „ideologiju promatra kao temeljnu datost društvenog života“ (Kalanj, 2010: 112) u ovom se radu smatra da je ideologija neizostavan dio i europskih integracija, bez obzira na raširenost stavova o birokratiziranosti i dezideologiziranosti EU-a.

U radu će se analizirati prvenstveno normativna ideologija u EU-u, dakle ona koja donosi fundamentalne principe nekog društva (Malešević, 2006). Budući da su „europske integracije proizvele nov i kompleksan politički sustav“ (Hix, 2005: 5) taj politički sustav ne proizvodi ideologiju na isti način kao što je to slučaj kod država. Iz tog se razloga normativna ideologija u EU-u za razliku od normativnih ideologija država u nastajanju koje je analizirao Malešević (2004) ne može analizirati samo preko programa dominantnih stranaka ili pak ustava. Ovdje se smatra da normativna ideologija u EU-u nastaje u međuodnosu proizvodnje ideologije u političkom sustavu EU-a i kreiranja ideologije od društvenih aktera izvan tog sustava, prvenstveno znanstvenika i intelektualaca koji snažno podupiru EU. Kreatori EU ideologije su raznovrsni akteri kao što su predsjednici Europske komisije, članovi Europskog vijeća, zastupnici u Europskom parlamentu, autori europskih javnih politika ili intelektualci koji snažno podupiru proces europskih integracija. Jezgrom EU ideologije ovdje se smatraju akteri okupljeni oko Spinelli grupe, organizacije koja se zalaže za federalnu Europu, poput Jacquesa Delorsa, Joschke Fischera, Daniela Cohna Bendita ili Ulricha Becka. Za konstrukciju EU ideologije bitno je to da se njezini kreatori zalažu za federiranje Europske Unije, a neki od njih govore o postojanju europskog društva (Rifkin, 2006; Beck i Grande, 2006). Ova činjenica omogućuje usporedbu definiranja Europske Unije ideologijom s drugim analizama definiranja država i društava ideologijom bez obzira na to određujemo li EU kao regionalnu organizaciju, supranacionalnu državu ili kao neki novi oblik polity-a i bez obzira na pitanje o tome postoji li nešto što bi mogli nazvati europskim društvom. U analizi će biti korišteno više vrsta izvora: ugovori, dokumenti, službene izjave te znanstvene publikacije.

Koristit će se analiza ideološkog diskursa kreatora EU ideologije kako bi se vidjelo koje političke ideologije imaju najznačajniji utjecaj na razvoj EU ideologije. Jedna od teorijskih pretpostavki analize ideološkog diskursa koja je pogodna za istraživanje EU ideologije je da “moć nad drugim skupinama (ili otpor prevlasti drugih skupina) može imati središnju ulogu i stoga funkcionirati kao glavni uvjet i svrha za razvoj ideologija” (Van Dijk, 2006: 21).

Vremenski će istraživanje biti usredotočeno na razdoblje od nastanka Ugovora o Europskoj Uniji u Maastrichtu 1991. godine. Ipak EU ideologija je pod utjecajem kreiranja europskih vrijednosti i prije nastanka EU-a. U radu će se zato dati i prikaz vrijednosti vezanih uz ideju europskog jedinstva (Schmale, 2000) i ideju Europe (Steiner, 2009) koje imaju utjecaj na razvoj EU ideologije. Za EU ideologiju vrlo su značajni i događaji iz povijesti europskih integracija kao što su začeci europskih integracija, povijest priključivanja europskim integracijama i dolazak Jacquesa Delorsa na čelo Europske komisije 1985. godine, te će se istraživanje referirati i na te procese kako bi se odgovorilo na pitanje o tome predstavlja li EU ideologija radikalna zaokret od prijašnjih verzija europskih ideologija.

No, poseban naglasak će biti na analizi ključnih dokumenata koji su se donosili na sastancima Europskog vijeća i na kojima se određivao smjer Unijinog društvenog i političkog razvoja. To su donošenje državljanstva Europske Unije u Maastrichtu 1991. godine, određivanje kriterija za priključenje Europskoj Uniji u Copenhagenu 1993. godine, naglašavanje problematike zapošljavanja

u Amsterdamu 1997. godine, stvaranje Zajedničke vanjske i sigurnosne politike u Kölnu 1999. godine, Lisabonska strategija iz 2000. godine i Lisabonski ugovor iz 2007. godine. Bit će analizirano i kako su odnosi sa SAD-om utjecali na sadržaj tih dokumenata.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani znanstveni pristup ove disertacije je u određivanju pojma EU ideologije, kao i u analizi procesa njezinog nastanka.

Određivanje vrijednosti kojom EU ideolozi definiraju Europsku Uniju moglo bi pak pomoći razumijevanju europskih politika, kao i potencijalnih referentnih točaka za konstrukciju europskog identiteta.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Beck, Ulrich i Grande, Edgar (2006). *Kozmopolitska Europa. Društvo i politika u drugoj moderni*. Zagreb: Školska knjiga.

Bobbio, Norberto (1986). Grandezza e decadenza dell'ideologia europea. *Lettera internazionale* 3, 1-5.

Fliegstein, Neil (2008). *Euroclash. The EU, European Identity, and the Future of Europe*. Oxford: Oxford University Press.

Freeden, Michael (1996). *Ideologies and Political Theory: A Conceptual Approach*. Oxford: Oxford University Press.

Greathouse, Craig B. (2007). Diverging Theoretical Influences Between the United States and the European Union: Comparing Current Grand Strategic Statements. *Proceedings of the Georgia Political Science Association Annual Meeting*. Dostupno na web adresi:
<http://as.clayton.edu/trachtenberg/2007%20Proceedings%20Greathouse%20Submission%20PDF.pdf>

Greenfeld, Liah (1992). *Nationalism: Five Roads to Modernity*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Hix, Simon (2005). *The Political System of the European Union*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Hofstadter, Richard (1963). *Anti-intellectualism in American Life*. New York: Alfred A. Knopf.

Horowitz, Dan i Lissak, Moshe (1985). Ideological Dimensions, u: *Politics and society in Israel*. Ernest Krausz, David Glanz (ur.). Israel Sociological society, str. 119-156.

Kalanj, Rade (2010). *Ideologija, utopija i moć*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo.

Kaldor, Mary (2004). Nationalism and Globalisation. *Nations and Nationalism*. 10 (1/2), 161–177.

Koch, Christian (2007). Collaboration on industrial change in construction: On why Scandinavian union approaches are still modern, u Andrew Dainty, Barbara Bagilhole, Stuart Green (ur.): *People and Culture in Construction: A Reader*. Abingdon: Taylor & Francis.

Litra, Leonid (2008). *The EU – Russia Relations and the Question of Democracy*. Master thesis. The

Institut Européen des Hautes Etudes Internationales. Dostupno na web adresi:
<http://www.iehei.org/bibliotheque/memoires2008/Litra.pdf>

Lipset, Seymour Martin (1996). *American Exceptionalism: A Double-Edged Sword*. New York: W.W. Norton.

Malešević, Siniša (2004). *Ideologija, legitimnost i nova država. Jugoslavija, Srbija i Hrvatska*. Zagreb-Beograd: Naklada Jesenski i Turk, Fabrika knjiga.

Malešević, Siniša (2006). *Identity as Ideology. Understanding Ethnicity and Nationalism*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Marx, Karl i Engels, Friedrich (1978). *Rani radovi*. Zagreb: Naprijed.

McGuire, Steven i Smith, Michael (2008). *The European Union and the United States: Competition and Convergence in the Global Arena*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Outhwaite, William (2008) *European society*. Cambridge: Polity Press.

Rifkin, Jeremy (2006). *Europski san. Kako europska vizija budućnosti zasjenjuje američki san*. Zagreb: Školska knjiga.

Schmale, Wolfgang (2000). *Geschichte Europas*. Wien: Böhlau Verlag.

Steiner, George (2009.) *Ideja Europe*. Zagreb: Antibarbarus.

Van Dijk, Teun (2006.). *Ideologija*. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme			

³ Navesti samo ako je potrebno

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis

Prof.dr.sc. Vjeran Katunarić

Potpis

Nikola Petrović

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 20.06.2011.

Potpis

Nikola Petrović

M.P.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Nikola Petrović	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Sociologija	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6604	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Analiza definiranja Europske Unije ideologijom	
	<i>Engleski</i>	Analysis of the ideology definition of the European Union	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti / Sociologija / Posebne sociologije	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	prof. dr. sc. Vjeran Katunarić	Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru	vjeran.katunaric@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. prof. dr. sc. Rade Kalanj	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	rade.kalanj@zg.t-com.hr
	2. prof. dr. sc. Milan Mesić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	milan.mesic1@zg.htnet.hr
	3. dr. sc. Vjeran Katunarić	Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru	vjeran.katunaric@zg.t-com.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće 16.12.2011., Točka 123.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
<p>Kandidat je izložio povjerenstvu osnovne probleme, polazište i ciljeve predloženog doktorskog rada. Sugerirano je kandidatu da još pojasni neke od osnovnih pojmova, osobito koncept ideologije u kontekstu teorije, prakse i strategije oblikovanja Europske Unije. Vijeće poslijediplomskih studija je predložilo kandidatu da se prvi dio nastava „EU ideologija...” izbriše jer ga nije potrebno spomenuti pa bi naslov glasio Analiza definiranja Europske Unije ideologijom. Kandidat je prihvatio sugestije povjerenstva.</p>		
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>		
<p>Povjerenstvo drži da je tema kojom se pristupnik bavi iznimno važna, kako za razumijevanje europskih integracijskih procesa tako i za njihovo znanstveno-sociološko proučavanje i razumijevanje. Po svojim dosadašnjim studijskim rezultatima i interesima, kao i po opsegu svojih teorijskih i istraživačkih znanja, kandidat je nedvosmisleno sposoban izraditi dobar doktorski rad i tako pridonijeti sociološkoj znanosti u kontekstu kretanja u Europskoj Uniji pa prema tome i u kontekstu ulaska Hrvatske u Europsku Uniju. Stoga povjerenstvo podržava inicijativu i znanstveni cilj Nikole Petrovića.</p>		
Mišljenje i prijedlog:		
<p>Povjerenstvo se suglasilo da je sinopsis doktorskoga rada, uz promjenu naslova i manje izmjene solidna osnova za nastavak rada na doktorskoj disertaciji i da se može uputiti u daljnju proceduru.</p>		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
<p>Predloženo je da se prvi dio nastava „EU ideologija...” izbriše pa bi naslov glasio Analiza definiranja Europske Unije ideologijom</p>		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>		
<p> </p>		
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>		
<p>akademska 2013/2014. VI semestar studija</p>		
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>		
<p> </p>		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. <i>(predsjednik Povjerenstva)</i> 1. prof. dr. sc. Rade Kalanj, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	
	2. prof. dr. sc. Milan Mesić, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	
	3. dr. sc. Vjeran Katunarić, Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru, Hrvatska	
	4.	
5.		
<p>U Zagrebu, 18.11.2012.</p>		<p>M.P.</p>

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Diana Tomić, profesor fonetike i engleskog jezika i književnosti		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Lingvistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6660		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Svetinka i Božidar Tomić		
Datum i mjesto rođenja:	17.02.1982., Split, Hrvatska		
Adresa:	Milke Trnine 1, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	+385989802112		
E-mail:	dtomic@ffzg.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>Fonetika i engleski jezik i književnost</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ul style="list-style-type: none">• 07/2007 – danas Filozofski fakultet: znanstveni novak/asistent na Odsjeku za fonetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. <p>Izvođač kolegija: <i>Fonetska korekcija izgovora, Razvoj govora, Slušanje i govor, Fonetska korekcija (NM), Govorništvo za nastavnike</i>; Voditeljica prijava za razredbeni postupak od 2007. do 2011., član Fakultetskog vijeća kao predstavnik znanstvenih novaka/asistenata (2008-2010)</p> <ul style="list-style-type: none">• ak.god. 2009/2010 – danas Kineziološki fakultet: vanjski suradnik na kolegiju <i>Kultura javnog govorenja</i> (LJS)• 2003 – danas Mentorica na Govorničkoj školi Ivo Škarić <p>(Jednotjedni tečaj govorništva koji se dva puta godišnje održava za nadarene srednjoškolce)</p> <ul style="list-style-type: none">• ak.god. 2010/2011 Agronomski fakultet: vanjski suradnik na kolegiju

	<p><i>Govorničke vještine(LJS)</i></p> <ul style="list-style-type: none">• 01/2009; 02/2009; 12/2009 Međuzupanijsko stručno vijeće ekonomista Šibensko-kninske i Zadarske županije te Zagrebačke županije <p><i>(Radionice Komunikacijske vještine u funkciji obrazovanja u poduzetništvu i Govorničke vještine u službi marketinga neprofitnih organizacija)</i></p> <ul style="list-style-type: none">• ak.god. 2007/2008 Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet: vanjski suradnik na kolegiju <i>Fonetika (ZS)</i>
<p>Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:</p>	<ol style="list-style-type: none">1.Tomić, Diana; Kiš, Anita; Mildner, Vesna. Chinese L1- Croatian L2- Difficulties and Success // Proceedins of the 17th International Congress of Phonetic Sciences / Lee, Wai-Sum ; Zee, Eric (ur.). Hong Kong : City University of Hong Kong, 2011. 2006-2010 (poster,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).2.Mildner, Vesna; Tomić, Diana. Developmental Aspects of Initial sC Clusters in Croatian Children // Proceedings of the 17th International Congress of Phonetic Sciences / Lee ; Wai-Sum ; Zee, Eric (ur.). Hong Kong : City University of Hong Kong, 2011. 1382-1386 (predavanje,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).3.Nikolić, Davor; Tomić, Diana. Employing the Toulmin's Model in Rhetorical Education // Proceedings of the 7th Conference of the International Society for the Study of Argumentation / Eemeren, Frans H. van ; Garssen, Bart ; Godden, David ; Mitchell, Gordon (ur.). Amsterdam : Rozenberg / Sic Sat, 2011. 1366-1380 (predavanje,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).4.Bartoluci Sunčica; Tomić Diana. PROUD TO BE CROAT – NATIONAL IDENTITY AND SPORTS IN THE ADVERTISING WORLD // 6th International Scientific Conference on Kinesiology. Integrative Power of Kinesiology. Proceedings Book. / Dragan Milanović & Goran Sporiš (ur.). Zagreb : University of Zagreb, Faculty of Kinesiology, 2011. 379-382 (predavanje,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).5.Mildner, Vesna; Tomić, Diana. Effect of phonetic speech training on the pronunciation of vowels in a foreign language // Proceedings of the 16th International Congress of Phonetic Sciences / Trouvain, J., Barry, W. J. (ur.). Saarbruecken, 2007. 1665-1668 (poster,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).6.Vančura, Alma; Tomić, Diana. Informativni složenac: analiza retoričkih vrsta unutar informativnih emisija hrvatskih televizija // Diskurs i dijalog: Teorije, metode i primjene. Zbornik radova s 24. međunarodnog znanstvenog skupa Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku održanog na Filozofskom fakultetu u Osijeku 20.-22. svibnja 2010. / Karabalić, Vladimir ; Aleksa Varga, Melita ; Pon, Leonard (ur.). Osijek : Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, 2011..7.Mildner, Vesna; Tomić, Diana. Acquisition of /s/ clusters in Croatian speaking children with phonological disorders. // Clinical linguistics & phonetics. 24 (2010) , 3; 224-238 (članak, znanstveni).8.Tomić, Diana; Kišiček, Gabrijela. Stavovi hrvatskih sportaša i trenera o motivacijskim govorima. // Govor : časopis za fonetiku.

	<p>XXVIII (2012.) , 2; 139-159 (prethodno priopćenje, znanstveni).</p> <p>9. Tomić, Diana; Bartoluci, Sunčica. Analiza komunikacijskih stilova hrvatskih nogometnih izbornika: Slaven Bilić i Miroslav Ćiro Blažević. // Kondicijski trening : stručni časopis za teoriju i metodiku kondicijske pripreme. 9 (2011) , 1; 14-20 (članak, stručni).</p> <p>10. Tomić, Diana. Optimala za razumijevanje čovjekovih mogućnosti. Petar Guberina Čovjek i govor. Verbotonalni sistem.. // Govor : časopis za fonetiku. 28 (2011.) ; 73-78 (prikaz, ostalo).</p> <p>11. Bartoluci, Sunčica; Tomić, Diana. AKTIVNO SLUŠANJE – OSNOVA KOMUNIKACIJSKE PRIPREME TRENERA. // Kondicijski trening : stručni časopis za teoriju i metodiku kondicijske pripreme. 8 (2010) , 2; 6-11 (članak, stručni).</p> <p>12. Bartoluci, Sunčica; Tomić, Diana. Komunikacijska priprema trenera ili zašto i kako "trenirati" komunikacijske vještine?. // Kondicijski trening. Stručni časopis za teoriju i metodiku kondicijske pripreme.. 8 (2010) , 1; 19-23 (članak, stručni).</p> <p>13. Tomić, Diana. 12. Kongres međunarodnog udruženja za kliničku fonetiku i lingvistiku. // Govor : časopis za fonetiku. XXIV (2008) ; 223-226 (prikaz, ostalo).</p> <p>14. Tomić, Diana. 16. međunarodni kongres fonetskih znanosti (ICPhS), Saabruicken, Njemačka, od 6. do 10. 8. 2007.. // Govor : Časopis za fonetiku. XXIV (2007) , 2; 155-159 (prikaz, ostalo).</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Odnos fonetskog i fonološkog razvoja glasa /r/ kod djece u dobi od 3 do 7 godina		
Engleski:	Interactions between phonetic and phonological development of the phoneme /r/: A study from age 3 to age 7		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Fonetika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Vesna Mildner	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	vesna.mildner@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Mildner, V., & Bajzec, M. (2012). Language acquisition in Croatian 5- to 7-year-old children: Where have gender differences gone? U A. Markó (Ur.), <i>Beszédetudomány: az anyanyelv-elsajátítástól a zöngkezzdési időig - Science of Speech: From First Language Acquisition to Voice Onset Time</i> (pp. 67–76). Budimpešta: ELTE Bölcsészettudományi Kar - MTA Nyelvtudományi Intézet - Faculty of Arts, Eötvös Loránd University & Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences.</p> <p>Mildner, V., & Liker, M. (2008). Fricatives, affricates, and vowels in Croatian children with cochlear implants. <i>Clinical linguistics & phonetics</i>, 22(10-11), 845–856.</p>		

	<p>Mildner, V., & Tomić, D. (2010). Acquisition of /s/ clusters in Croatian speaking children with phonological disorders. <i>Clinical Linguistics & Phonetics</i>, 24(3), 224–238.</p> <p>Mildner, V., & Tomić, D. (2011). Developmental Aspects of Initial sC Clusters in Croatian Children. U W.-S. Lee & E. Zee (Ur.), <i>Proceedings of the 17th International Congress of Phonetic Sciences</i> (pp. 1382–1386). Hong Kong: City University of Hong Kong.</p> <p>Vidović, A., & Mildner, V. (2010). Jezični status djece urednog jezičnog razvoja i djece s posebnim jezičnim teškoćama. U Vesna Mildner & M. Liker (Ur.), <i>Proizvodnja i percepcija govora profesoru Damiru Horgi povodom njegovog sedamdesetog rođendana</i> (pp. 186–197). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za fonetiku; Odjel za fonetiku Hrvatskoga filološkog društva; FF press.</p>
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>U ovom radu istražiti će se odnos fonetskog i fonološkog razvoja glasa /r/. Teorijska podloga triju eksperimenata temelji se na istraživanjima razvoja percepcije govora i razvoja fonološke svijesti, na akustičkim istraživanjima dječjeg govora i istraživanjima razumljivosti u različitim vrsta slušača. U prvom eksperimentalnom dijelu ispitat će se odnos izgovora, percepcije i fonološke svijesti. Drugi dio uključuje akustičku analizu odgovora ispitanika koji se grupiraju u tri skupine. Očekuje se da će kod ispitanika kod kojih ni kategorizacija fonema ni percepcija nisu razvijene javiti veći stupanj individualne varijabilnosti. Od ispitanika kod kojih je razvoj u tijeku očekuje se pojava prikrivene sustavnosti. Treća skupina ispitanika, oni koji dobro percipiraju i kategoriziraju fonem izgovarat će ciljne glasove slično odraslima. U trećem se dijelu ispituje odnos akustičkog signala i perceptivnih sposobnosti odraslih. Rezultati ovog rada povezat će izgovor, percepciju i fonemsku svijest i nadopuniti mali broj istraživanja s područja razvoja fonologije. Rezultati će također dopuniti postojeće akustičke opise analizom dječjeg govora na većem uzorku.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>The thesis will explore the interactions between the phonetic and phonological development of the sound /r/. The theoretical framework for the three experiments is based on the research of speech perception development, phonological awareness development, the acoustic s of child speech, and the intelligibility research. The first experiment will investigate the relations between pronunciation, perception, and phonological awareness. The second experiment includes the acoustic analysis of speech in three groups of participants. The first group with undeveloped phoneme categorization and perception is expected to exhibit a higher level of individual variability. The second group, those developing articulation, perception and phonological awareness, is expected to show covert contrast. The third group, the participants with developed perception and categorization, will show articulation patterns similar to adults. The third experiment part aims at relating the acoustic cues and adult categorization. The results will relate articulation patterns, perception, and phonemic awareness, as well as contribute to the limited research of phonological development in Croatian. The acoustic analysis of child speech on a larger sample will be a contribution to the existing acoustic descriptions.</p>

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Dječji govor odraz je razvoja cijelog organizma. Prateći opći motorički i kognitivni razvoj tijekom prvih godina života, razvoj govora u užem smislu odražava rast i sazrijevanje artikulatora (Kent i Tilksen, 2007), te razvoj perceptivnih sposobnosti, mentalnog leksikona, i fonetskog ostvarenja fonoloških reprezentacija (Scobbie, Gibbon, Hardcastle i Fletcher, 1996). Iako se uglavnom proučavaju svaki unutar svog područja, fonetski i fonološki aspekti razvoja govora odvijaju se istodobno te se međusobno nadopunjavaju.

Teorijska podloga triju eksperimenata u ovom radu temelji se na istraživanjima razvoja percepcije govora i razvoja fonološke svijesti, na akustičkim istraživanjima dječjeg govora i istraživanjima razumljivosti u različitim vrsta slušača. Govorno-jezični razvoj u Hrvatskoj se u posljednjih nekoliko desetljeća sve više proučava (Kuvač i Palmović, 2007) pa su nam dostupni noviji radovi o razvoju morfologije, leksika (Dobravac, Cvikić i Kuvač-Kraljević, 2011) fonologije, (Mildner i Tomić, 2011). Istraživanja odnosa fonološke svijesti i čitalačkih vještina odnosno fonoloških poremećaja kod nas su na starijoj populaciji proučavale Blaži, Buzum i Kozarić-Ciković (2011) i Zaretsky, Kraljević, Core i Lenček (2009) ali nije poznato nijedno istraživanje s djecom mlađom od 5 godina.

Istraživanja razvoja percepcije govora tijekom prvih mjeseci života donose brojna otkrića o urođenim sposobnostima i intenzivnim promjenama koje se događaju u tom razdoblju (pregled dostupan u Jusczyk, 2000). Međutim, čini se da se istraživanje percepcije u kasnijoj dobi zanemaruje iako se ona nastavlja razvijati tijekom djetinjstva. Razumijevanje odnosa percepcije i proizvodnje važno je za utvrđivanje i rehabilitaciju govornih poremećaja. U svom preglednom radu Loft i Synan (1997) donose niz istraživanja u posljednjih osamdeset godina, koja podjednako potvrđuju i odbacuju vezu između poteškoća u percepciji i izgovoru. Razlog neslaganja rezultata najčešće se može objasniti metodološkim manjkavostima, na što reagira Locke te u svojim antologijskim radovima (1980a, 1980b) dijeli perceptivne zadatke na identifikacijske i diskriminacijske. Ti se radovi smatraju svojevrsnom povijesnom prekretnicom u metodologiji jer se istraživači jasnije okreću mentalnim reprezentacijama odnosno fonologiji. Osim Lofta i Synana (1997) i Macken (1992) spominje kako su istraživanja percepcije i proizvodnje kod djece urednog govorno-jezičnog razvoja do 80-ih godina bila usmjerena na fonetske odnosno artikulacijske aspekte proizvodnje. S tim se možemo samo djelomično složiti budući da su tijekom osamdesetih mnogi psiholozi proučavali fonološke reprezentacije u okviru istraživanja o razvoju fonološke svijesti (eng. *phonological awareness*) kao jedne od dimenzija fonološkog procesiranja (Wagner i Torgeson, 1987). Uz metodološke, na tom se području javljaju i problemi s nazivljem, stoga Stanovich (1992) uvodi termin fonološka osjetljivost (eng. *phonological sensitivity*) kako bi opisao različite vještine koje se odnose na sposobnosti mentalnog baratanja fonemima. Fonološka osjetljivost uključuje dvije dimenzije: fonološku svijest i fonemsku svijest (eng. *phoneme awareness*), a razlikuju se po tome što prvi pojam uključuje jedinice veće od fonema, a drugi sam fonem (Pufpaff, 2009). McBride-Chang, (1995) smatra da se fonološka svijest u istraživanjima često miješa s percepcijom, koja je uz opće kognitivne sposobnosti i verbalno kratkoročno pamćenje jedna od tri elementa fonološke svijesti. Testovi za mjerenje fonološke svijesti prilično su raznoliki, ali mogu se svrstati u nekoliko kategorija: a) testovi fonemske svijesti, koji uključuju različite zadatke (spajanje fonema u riječ, prepoznavanje inicijalnog/finalnog fonema, grupiranje riječi na temelju fonema, izdvajanje, brojanje, raščlanjivanje, brisanje, zamjenu i obrtanje fonema); b) testovi rime (otkrivanje, stvaranje, proizvodnja, prepoznavanje rime); i c) testovi slogova (raščlanjivanje, brisanje slogova u riječima različite tvorbe) (Pufpaff, 2009). Nekoliko je radova koji povezuju fonološku svijest i proizvodnju govora. Mann i Foy (2007) složenom baterijom testova uspoređuju razvoj govora i fonološku svijest djece predškolske dobi i zaključuju da je kasniji razvoj prvih osam glasova (/p, b, j, n, w, d, m, h/) uz pojavu atipičnih fonoloških procesa povezan sa slabijim fonološkim reprezentacijama. Thomas i Sénéchal (2004) ispituju odnos izgovora, percepcije govora i fonemske svijesti u inicijalnoj poziciji u longitudinalnom istraživanju na primjeru glasa /r/. Temeljna postavka tog istraživanja jest da se izgovor, percepcija i svijest o fonemu temelje na reprezentaciji fonema te da kvaliteta ili snaga fonemskih reprezentacija određuje preciznost izgovora, koji će povratno pozitivno ili negativno djelovati na njih. Rezultati njihova rada potvrđuju tu vezu, a McBride-Chang (1995) povezanost percepcije govora i fonemske svijesti. Stoga se nameće pitanje kako je moguće da kod djece urednog govorno-jezičnog razvoja, percepcije i reprezentacija dolazi do pogrešaka u izgovoru. Odnosno, zašto se razvojne „pogreške“ u izgovoru u literaturi o fonološkom razvoju tradicionalno smatraju supstitucijama (primjerice Vihman (1996), ali i hrvatski autori od kojih je najpoznatija Vuletić (1990)). U našim se radovima razvoj izgovora tradicionalno opisuje pomoću triju kategorija pogrešaka koje se javljaju kod djece: omisije, supstitucije i distorzije. Nijedna od navedenih kategorija nije popraćena fonetskim opisom. Kako bi se obuhvatilo što dulje razdoblje u kojem se odvija razvoj, kako izgovora tako i percepcije i fonemske svijesti, za istraživanje je izabran glas /r/.

Literatura o fonološkom razvoju slaže se da se glas /r/ kod djece razvija među posljednjima, ako ne i posljednji (pregled razvoja govora po jezicima dostupan je u McLeod, 2007). Također je općeprihvaćeno da se u mlađoj dobi /r/ zamjenjuje sa /j/, l, w/ odnosno /i, u, ʊ / ako se radi o slogotvornom /r/. U posljednjih dvadesetak godina sve se češće javljaju radovi koji smatraju da su za razumijevanje razvoja govora jednako važna istraživanja razvoja obiju domena – one umne i one fizičke a prikrivena sustavnost (eng. *covert contrast*) primjer je suodnosa tih dviju domena. Prikrivena sustavnost možemo definirati kao razliku među glasovima koju govornik sustavno proizvodi, ali slušač(i) ne čuju. Pojam su prvi opisali Macken i Barton (1980). Prikrivena sustavnost javlja se u svim skupinama glasova, a osim akustičkom analizom pronađena je i drugim eksperimentalnim metodama poput ultrazvuka i elektropalatografije. Međutim, novija

istraživanja, (primjerice Schellinger, Edwards, i Munson, 2010) smatraju da je prikrivenu sustavnost lakše potvrditi pomoću perceptivnih testova nego akustičkom analizom jer ona uključuje samo zadane akustičke parametre.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ovog rada je ispitati odnos fonetskog i fonološkog razvoja. Cilj je prvoga dijela rada ispitati odnos izgovora, percepcije govora i fonemske svijesti na primjeru glasa /r/. Cilj je drugog dijela akustički opisati razvoj glasa /r/ kod djece različitog stupnja fonetskog i fonološkog razvoja: razvijenog, nerazvijenog i u razvoju, koja se dodatno dijeli na podskupine ovisno o odnosu razvoja proizvodnje i percepcije/reprezentacije. Akustička analiza razvojne skupine djece istražiti će pojavu odraslima prikrivene sustavnosti u dječjoj proizvodnji (eng. *covert contrast*) i povezati ih s razvojem perceptivnih sposobnosti i mentalnih reprezentacija odnosno svijesti o fonemu. Cilj je trećeg eksperimentalnog dijela provjeriti kako odrasli ispitanici kategoriziraju dječji izgovor glasa /r/ onih ispitanika koji pokazuju sustavnost na subfonetskoj razini i ako ga kategoriziraju kao neke druge glasove /w, j, ili l/, koje akustičke varijable tome doprinose.

H1: Ispitanici koji dobro percipiraju glas /r/ uspješniji su na testu fonemske osviještenosti.

H2: Ispitanici koji dobro percipiraju glas /r/ pokazuju prikrivenu sustavnost u izgovoru.

H3: Prikrivenu sustavnost odrasli slušači bolje prepoznaju skalarnim zadacima nego u zadacima prepoznavanja fonema.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Eksperimentalni dio disertacije sastoji se od tri dijela. Prvi dio obuhvaća ispitivanje odnosa izgovora, percepcije i fonemske svijesti odnosno kategorizacije fonema glasa /r/. Taj će se odnos ispitivati pomoću pet zadataka.

Prvi je zadatak imenovanje slika s riječima u kojima su zastupljeni glasovi /r/, /j/, /l/, /v/ i /lj/ u inicijalnoj, medijalnoj i finalnoj poziciji. Cilj je ovog zadatka utvrditi razinu fonološkog razvoja ispitanika. Naime, glas se /r/ prema tradicionalnom pristupu zamjenjuje glasovima /j/, l, v/, stoga je ovaj zadatak zamišljen kao određena vrsta predtesta. Zadatak se sastoji od 16 podražaja, od kojih je pet jednosložnih, osam dvosložnih i tri trosložne riječi. Prilikom izbora riječi konzultirani su *Test artikulacije* (Vuletić, 1990) te *Dijagnostički komplet za ispitivanje sposobnosti govora, jezika, čitanja i pisanja djece* (Bjelica i Posokhova, 2001). Međutim, podražaji za ciljne glasove nisu identični onima u spomenutim testovima. Podražaji su prikazani fotografijama koje su preuzete s internetskih stranica s nezaštićenim sadržajem. Osim jezičnih kriterija za odabir podražaja provedeno je pilot istraživanje kojim je provjerena poznatost pojmova.

Drugi je zadatak test slušnog pamćenja odnosno pamćenja niza znamenaka od jedan do devet (isti tip zadatka dio je baterije testova WISC). Takav zadatak u svojim istraživanjima koriste Mann i Foy, (2007); McBride-Chang, (1995); Detaljan opis testnog materijala i procedura testiranja opisana je u prvom od spomenutih članaka.

U **trećem se zadatku** ispituje fonemska svijest odnosno kategorizacija fonema u zadatku u kojem treba "izbaciti uljeza". U zadatku se procjenjuje sposobnost djeteta da prepozna koja riječ u nizu od tri riječi počinje različitim fonemom. Podražaji su logotomi sastavljeni na ovaj način: (jedna od opozicija: r-l/r-j/r-w) + vokal + okluziv odnosno p+/slogotvorno r-vokal/+okluziv. Zadatak je osmišljen u obliku igrice u kojoj se na ekranu pojave tri čudovišta koja izgovaraju svoja imena, a dijete na temelju imena mora prepoznati koje je čudovište uljez. Prije samog testiranja dijete s ispitivačem prolazi tri primjera za vježbu tijekom kojih se savlada zadatak.

Četvrti je zadatak imenovanje slika pojmova koji sadržavaju glas/r/. U svojim radovima Sénéchal, Ouellette i Young (2004) te Thomas i Sénéchal (2004) ističu važnost procjene artikulacijskih sposobnosti podražajima zasićenim ciljnim glasom, a ne općim testovima fonološkog razvoja koje smatraju neosjetljivima. Zbog toga je osmišljen ovaj zadatak koji ispituje glas /r/ u inicijalnoj i finalnoj poziciji iza

kojeg slijedi ili kojem prethodi jedan od pet vokala hrvatskog jezika, jedan podražaj sa /r/ u intervokalskoj poziciji, koji se pojavljuje pet puta kako bi se akustički mogla analizirati varijabilnost unutar individualne proizvodnje te jedan podražaj sa slogotvornim /r/. Zadatak se sastoji od 16 podražaja izabranih na isti način kao i podražaji za prvi zadatak. Cilj je ovog zadatka ispitati izgovor glasa /r/ u svim pozicijama te prikupiti materijal za akustičku analizu glasa /r/ u drugom dijelu istraživanja.

Cilj je **petog zadatka** ispitati razvoj percepcije ispitanika putem Lockeovog zadatka (1980a, 1980b) diskriminacije podražaja i usporediti ga s izgovorom. Riječi korištene u ovom zadatku dio su riječi iz prethodnog zadatka. Zbog trajanja testiranja broj se podražaja morao smanjiti, stoga su izabrane riječi s glasom /r/ u inicijalnoj i finalnoj poziciji, iza kojeg slijedi ili kojem prethodi jedan od tri vokala na rubu hrvatskog vokalskog trokuta /i, u, a/. Parove riječi čini riječ koja sadržava /r/ i riječ s glasom koji se javlja u tzv. tipičnim dječjim supstitucijama. Testiranje se provodi tako da se na računalo pojave dva dječjaka koja izgovaraju svaki svoju riječ (npr. riba-jiba/riba-liba/riba-viba). Dijete treba pokazati koji je dječjak rekao točno ciljnu riječ i mora je ponoviti.

Redoslijed je podražaja u svim testovima nasumičan kako bi se izbjegao efekt učenja i/ili zamora. Planirani je broj ispitanika u prvom dijelu 400 (po sto od svakog godišta (50 M i 50 Ž)). Ispitanici će se individualno testirati u predškolskim ustanovama u Zagrebu i okolici. U istraživanje će se uključiti jedino ispitanici čiji roditelji pismeno pristanu na sudjelovanje.

Drugi dio istraživanja uključuje akustičku analizu dječjeg izgovora. Očekuje se da će se prema odgovorima u prvom dijelu ispitanici s podijeliti u tri skupine; Rvachew (2007) smatra da se razvoj percepcije i proizvodnje govora može se podijeliti na tri faze. U prvoj fazi dijete je nesvjesno fonološke opreke između glasova te će ih akustički realizirati na sličan način. Akustička analiza ove skupine mogla bi pokazati veliku varijabilnost u proizvodnji pojedinog govornika. U drugoj fazi dijete postaje svjesno fonološkog kontrasta, te će proizvoditi različite ciljne glasove koje slušači neće perceptivno razlikovati. Prikrivena sustavnost očekuje se u izgovoru ispitanika koji su u drugoj fazi, dakle koji dobro percipiraju glas /r/ i kategoriziraju fonem, a može se očekivati i kod onih koji ga samo dobro percipiraju ali je fonemska svijest još u razvoju. Treću skupinu čine djeca koja, pošto razviju precizne slušne slike, izgovaraju ciljne glasove akustički i fonetski na nov način, sličan odraslima. Rezultati akustičke analize tih podražaja dat će tipične vrijednosti za hrvatski dječji govor.

Planira se akustički analizirati izgovor 20 ispitanika iz svake skupine (ukupno 60), no to ovisi o rezultatima prvog dijela. Analizirat će se glas /r/ u intervokalskoj poziciji koje je dijete izgovorilo pet puta /pero/, te u inicijalnoj i finalnoj poziciji u riječima iza kojih slijedi odnosno kojima prethodi vokal /a/. Vokal /a/ izabran je kako bi rezultati bili usporedivi s rezultatima za španjolski jezik dobivenim sličnom metodologijom (Carballo i Mendoza, 2000). Akustička analiza glasa /r/ uključuje spektralne i temporalne varijable (Bakran, 1996): frekvenciju i amplitude formanata (F1, F2, F3), odnos intenziteta vokal : konsonant, apsolutno i relativno trajanje konsonanta (ms), broj okluzija i apertura, trajanje prve aperture (između 1. i 2. okluzije) i trajanje vokalskog zvuka za /r/ u inicijalnoj i finalnoj poziciji.

Treći dio istraživanja uključuje ispitivanje razumljivosti dječjeg govora. Kriteriji za procjenu razumljivosti uvelike ovise o cilju istraživanja i primjeni rezultata. Budući da je cilj ovog istraživanja povezati akustičke varijable podražaja u kojima se očitovala prikrivena sustavnost jednoj će se skupini slušača dati skalarna procjena razumljivosti a drugoj zadatak prepoznavanja fonema kako bismo provjerili tvrdnju koju u svojim radovima iznose B. Munson, Johnson i Edwards, (2012) da se prikrivena sustavnost može i utvrditi percepcijom odraslih. U istraživanju će sudjelovati odrasli slušači (odgajatelji). Planirani uzorak je 60 ispitanika. Slušači će osim jezičnog zadatka (prepoznavanje riječi ili fonema) procijeniti dob govornika (djeteta), uredan govorno-jezični razvoj ili odstupanja te navesti stupanj sigurnosti u odgovor.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovaj će rad ispitati odnos fonetskog i fonološkog razvoja, koji je u istraživanjima dječjeg govora na ovim područjima zanemaran, također će dopuniti postojeće akustičke opise analizom dječjeg govora na većem uzorku i pokušati povezati akustičke tragove s percepcijom dječjeg govora kod odraslih. Znanstveni doprinos predstavljaju i zadaci koji će se normirati na većem broju ispitanika, a snimke dječje proizvodnje predstavljaju temelj hrvatskog korpusa dječjeg govora, čiji će se dio anotirati i uključiti u međunarodni sustav za proučavanje fonološkog razvoja PhonBank u sklopu projekta CHILDES (MacWhinney, B., 2000).

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Bakran, J. (1996). *Zvučna slika hrvatskoga govora*. Zagreb: Ibis grafika.
2. Bjelica, J. i Posokhova, I. (2001). *Dijagnostički komplet za ispitivanje sposobnosti govora, jezika, čitanja i pisanja djece*. Lekenik: Ostvarenje.
3. Blaži, D., Buzum, I. i Kozarić-Ciković, M. (2011). Povezanost uspješnosti vještine čitanja s nekim aspektima fonološkog razvoja. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 47(2), 14–25.
4. Blaži, D., Vančaš, M. i Prizl-Jakovac, T. (2002). Fonološki poremećaji i fonemska diskriminacija u predškolske djece. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 38(1), 73–101.
5. Carballo, G. J. i Mendoza, G. C. E. (2000). Acoustic characteristics of trill productions by groups of Spanish children. *Clinical linguistics i phonetics*, 14(8), 587–601.
6. Dobravac, G., Cvikić, L. i Kuvač-Kraljević, J. (2011). Obavijesna vrijednost morfoloških i semantičkih ukazivača u određivanju vršitelja radnje u hrvatskome jeziku. *Lahor: časopis za hrvatski kao materinski, drugi i strani jezik*, 12(2), 135–149.
7. Jusczyk, P. W. (2000). *The discovery of spoken language*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
8. Kuvač, J. i Palmović, M. (2007). *Metodologija istraživanja dječjega jezika*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
9. Locke, J., L. (1980a). The Inference of Speech Perception in the Phonologically Disordered Child. Part II Some Clinically Novel Procedures, Their Use, Some Findings. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 45, 445–468.
10. Locke, J., L. (1980b). The inference of speech perception in the phonologically disordered child: I. A rationale, some criteria, the conventional tests. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 45(4), 431–444.
11. Macken, M. (1992). Where's phonology? In C. A. Ferguson, L. Menn, i C. Stoel-Gammon (Eds.), *Phonological Development Models, Research, Implications* (pp. 249–273). Timonium, MD: York Press.
12. Macken, M. A. i Barton, D. (1980). The acquisition of the voicing contrast in English: study of voice onset time in word-initial stop consonants. *Journal of child language*, 7(1), 41–74.
13. Mann, V. A. i Foy, J. G. (2007). Speech development patterns and phonological awareness in preschool children. *Annals of dyslexia*, 57(1), 51–74.
14. McBride-Chang, C. (1995). What is phonological awareness? *Journal of Educational Psychology*, (87), 179–192.
15. MacWhinney, B. (2000). *The CHILDES Project: Tools for analyzing talk. Third Edition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
16. McLeod, S. (2007). *The international guide to speech acquisition*. Clifton Park, NY: Thomson Delmar Learning.

17. Mildner, V. i Tomić, D. (2011). Developmental Aspects of Initial sC Clusters in Croatian Children. In W.-S. Lee i E. Zee (Eds.), *Proceedings of the 17th International Congress of Phonetic Sciences* (pp. 1382–1386). Hong Kong: City University of Hong Kong.
18. Munson, B., Johnson, J. M. i Edwards, J. (2012). The Role of Experience in the Perception of Phonetic Detail in Children's Speech: A Comparison Between Speech-Language Pathologists and Clinically Untrained Listeners. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 21(2), 124–139.
19. Munson, B., Edwards, J., Schellinger, S. K., Beckman, M. E. i Meyer, M. K. (2010). Deconstructing phonetic transcription: Covert contrast, perceptual bias, and an extraterrestrial view of Vox Humana. *Clinical Linguistics & Phonetics*, 24(4-5), 245–260.
20. Pufpaff, L. A. (2009). A developmental continuum of phonological sensitivity skills. *Psychology in the Schools*, 46(7), 679–691.
21. Rvachew, S. (2007). Perceptual Foundations of Speech Acquisition. In S. McLeod (Ed.), *The international guide to speech acquisition* (pp. 23–30). Clifton Park, NY: Thomson Delmar Learning.
22. Schellinger, S. K., Edwards, J. i Munson, B. (2010). The role of intermediate productions and listener expectations on the perception of children's speech. *Manuscript in submission*.
23. Scobbie, J. M., Gibbon, F., Hardcastle, W. J. i Fletcher, P. (1996). Covert contrast as a stage in the acquisition of phonetics and phonology. In J. M. Scobbie (Ed.), *Queen Margaret College Working Papers in Speech and Language Sciences*. (Vol. I, pp. 43–62).
24. Sénéchal, M., Ouellette, G. i Young, L. (2004). Testing the concurrent and predictive relations among articulation accuracy, speech perception, and phoneme awareness. *Journal of Experimental Child Psychology*, 89(3), 242–269.
25. Stanovich, K. E. (1992). Speculations on the causes and consequences of individual differences in early reading acquisition. In R. B. Gough, L. C. Ehri i R. Treiman (Eds.), *Reading acquisition* (307–342). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
26. Synan, S. T. i Loft, G. L. (1997). Is There a Speech Discrimination/Perception Link to Disordered Articulation and Phonology? A Review of 80 Years of Literature. *Contemporary Issues in Communication Science and Disorders*, 24.
27. Thomas, E. i Sénéchal, M. (2004). Long-term association between articulation quality and phoneme sensitivity: A study from age 3 to age 8. *Applied Psycholinguistics*, 25(04).
28. Vihman, M. M. (1996). *Phonological development: the origins of language in the child*. Cambridge, Mass.: Blackwell.
29. Vuletić, D. (1990). Test artikulacije. Fakultet za defektologiju Sveučilišta u Zagrebu.
30. Wagner, R. K. i Torgeson, J. K. (1987). The nature of phonological awareness and its Causal role in the acquisition of reading skills. *Psychological Bulletin*, (101), 192–212.
31. Zaretsky, E., Kraljević, J. K., Core, C. i Lenček, M. (2009). Literacy predictors and early reading and spelling skills as a factor of orthography: Cross-linguistic evidence. *Written Language & Literacy*, 12(1), 52–81.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

30 000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Neurolingvistički aspekti bilingvizma
	Voditelj projekta	prof.dr.sc. Vesna Mildner
	Potpis	
Međunarodno	Naziv projekta	

financiranje	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	25 000,00	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	17.09.2012.	
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Vesna Mildner		
Potpis _____ Diana Tomić, profesor fonetike i engleskog jezika i književnosti		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 18.09.2012.		
Potpis _____ Diana Tomić, profesor fonetike i engleskog jezika i književnosti		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Diana Tomić, prof. (profesor fonetike i engleskog jezika i književnosti)	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij lingvistike	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6660	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Odnos fonetskog i fonološkog razvoja glasa /r/ kod djece u dobi od 3 do 7 godina	
	<i>Engleski</i>	Interactions between phonetic and phonological development of the phoneme /r/: A study from age 3 to age 7	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / filologija / fonetika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr.sc. Vesna Mildner, red.prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	vesna.mildner@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Damir Horga, professor emeritus	Filozofski fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	dhorga@ffzg.hr
	2. dr. sc. Zrinka Jelaska, red. prof	Filozofski fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	zjelaska@ffzg.hr
	3. dr. sc. Gordana Keresteš, izv. prof.	Filozofski fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	gordana.keresteš@ffzg.hr
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 23. listopada 2012.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Sjednica Etičkoga povjerenstva Poslijediplomskoga doktorskoga studija lingvistike od 17. rujna, 2012.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
<p>U dosadašnjim istraživanjima dječjeg govora:obično su se zasebno istraživali njegovi različiti aspekti. Prvo, zasebno se istražuje fonetski razvoj dječjeg govora a u okviru te teme također se najčešće odvojeno pristupa istraživanju proizvodnje govora s jedne strane i njegove percepcije s druge strane. Drugo, zasebno se istražuje razvoj fonološke svijesti i to osobito vezano uz razvoju vještine pisanja. Treće, odvojeno se promatra područje razumljivosti dječjeg govora za odrasle. Predložena teme doktorske disertacije povezuje ta tri obično zasebno proučavana područja razvoja dječjeg govora. Na taj način, iako u okviru fonetike, pristup pitanjima razvoja dječjeg govora dobiva interdisciplinarni karakter. U prijedlogu teme vidljiv je odmak od tradicionalnog pristupa dječjoj fonologiji kojim se u dječjem govoru utvrđuju odstupanja od norme, pogreške, odnosno narušavanje pravila, dok se u ovoj radnji dječjem govoru, pristupa kao zasebnom dinamičkom sustavu u razvoju. Istraživanje međuodnosa razvoja percepcije, fonološke svijesti i izgovora u skladu je s takvim pristupom pa bi rezultati prvog eksperimentalnog dijela radnje trebali pružiti bolji uvid u povezanost navedenih sposobnosti. Eksperimentalni podaci će se dobiti snimanjem dječjeg izgovora analiziranog glasa /r/ i njegovih mogućih zamjena, imenovanjem slika, perceptivnim prepoznavanjem fonema, testom slušnom pamćenja te usporedbom slušnog razlikovanja glasova i njihovog izgovora. Pojava prikrivene sustavnosti odnosno subfonemskog kontrasta, koja se istražuje u drugom eksperimentalnom dijelu, trebala bi potvrditi razvojnu interakciju triju istraživanih sposobnost. Podaci će se dobiti akustičkom analizom dječjeg govora. U trećem se dijelu radnje ispituje razumljivost dječjeg govora za odrasle, odnosno sposobnost prepoznavanja prikrivene sustavnosti u dječjem govoru pa će se podaci dobiti na uzorku odraslih govornika koji će osim stupnja razumljivosti dječjeg govora dati i procjenu njegovog statusa. Tako da osim dodatne potvrde prikrivene sustavnosti, ovaj dio istraživanja također dotiče pitanje procesiranja govorne poruke kod odraslih, te se uklapa u noviji pristup u istraživanjima razumljivosti govora koja su sve više usmjerena prema ispitivanju različitih karakteristika slušača i njihovom utjecaju na govornu percepciju..</p> <p>Očekuje se da će rezultati istraživanja triju navedenih područja s obzirom na izvornost pristupa proučavanju dječjeg govora u teorijskom smislu pridonijeti boljem razumijevanju odnosa percepcije i izgovora u dječjem govoru, dakle njegovog fonetskog razvoja, te produbiti spoznaje o početku razvoja metajezičnih sposobnosti u djece. Rezultati bi također trebali dopuniti trenutno dostupne podatke o razvoju fonološkog sustava u hrvatskom, što će svakako pridonijeti daljnjim istraživanjima dječjeg govora i moći će se primijeniti u praktične svrhe za procjenu govornog statusa djece. te u poučavanju izgovora. Postavljeni cilj i hipoteze istraživanja, predložena metodologija, koja uključuje opis ispitanika, eksperimentalnih i mjernih instrumenata i postupka, te obrada eksperimentalnih podataka pokazuju da će istraživanje, pa tako i sam doktorski rad, dati očekivani prinos proučavanju odnosa fonetskog i fonološkog razvoja i govorno-jezičnog razvoja općenito. Svi su zadaci postavljeni u okviru praktičke izvedivosti rada te se i s tog stajališta tema i predloženi plan izvedbe mogu prihvatiti.</p>	
Mišljenje i prijedlog:	
<p>Temeljem uvida u dokumentaciju u studiju te prijavu teme doktorskog rada, ocjenjujemo da pristupnica Diana Tomić ispunjava sve uvjete predviđene programom Poslijediplomskoga doktorskoga studija lingvistike. Na temelju iznesenih činjenica predlažemo Vijeću poslijediplomskih studija i Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da odobri pristupnici izradu doktorskoga rada pod naslovom Odnos fonetskog i fonološkog razvoja glasa /r/ kod djece u dobi od 3 do 7 godina.</p>	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Ak. god.,2012/2013, ljetni semestar.	

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1. dr. sc. Damir Horga, professor emeritus, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

2. dr. sc. Zrinka Jelaska, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

3. dr. sc. Gordana Keresteš, izv. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

U Zagrebu, 26 studenog 2012..

M.P.

Call for Applications: Erasmus Intensive programme *Translocal methodologies in gender studies* at the University of Eastern Finland 3.–14. June 2013

The aim of the PhD intensive course “Translocal methodologies in gender studies” is to strengthen the methodological understanding of the doctoral students in interdisciplinary gender studies. The key issues which are focused on during the intensive programme are: finding empirical solutions for the participants’ own research and developing translocal, intersectional, and participant and activist methodologies.

The ten day intensive programme will be held at the University of Eastern Finland 3.–14. June 2013 (Joensuu Campus, first week, and Mekrijärvi research station, second week). The first course week consists of methodological lectures, group work, discussions based on readings, examples of innovative research settings presented and reflected by visiting lecturers, individual work with one’s own research setting, and visit to a research institute. The second week is organized around the idea of a joint workshop of teachers and students. Each participant has the opportunity to present her/his research project or discuss methodological, ethical and epistemological questions. **All students are required to participate in the programme for its entire duration.** The programme totals 5 ECTS-credits and can be integrated into student’s institutional degree programmes.

Eligible students and method of application: Students qualified for the intensive programme are PhD and advanced MA students who have the right to study at the following Erasmus partner universities: **University of Eastern Finland, University of Latvia, University of Tampere, University of Trieste, University of Udine, University of Vilnius and University of Zagreb.** The students may have their background in the diverse fields of humanities and the arts, social sciences and cultural studies. The students who are currently working with their PhD or MA theses on the issues of gender, sexuality, and intersectionality, are preferred. The selection of the students will be done by the IP programme teacher group based on both progress in studies and according to the relevance of the intensive programme focus on the student’s research.

In order to apply for the intensive programme, write a short abstract of your ongoing research and your research setting (research questions, data, the methodological framework), including the phase of your thesis (e.g. in the planning /data gathering going on/analysis almost completed/planning post doc research). Add also your name, email, phone number, address, the site of study (university, department) and the major field of study.

Send your applications by e-mail to the programme secretary (maiju.parviainen[at]uef.fi). The deadline for the applications is **Monday, 7th January, 2013**. The accepted students will be contacted personally via email by the end of January 2013.

The course is free of charge. Travel arrangements will be made by the organizers and travel costs will be reimbursed to 75 per cent (25 % excess). Accommodation, breakfast and lunch/dinner will be organized centrally.

For more detailed information about the intensive programme please visit <http://www.uef.fi/tramegs>.

Contact information:

Programme coordinator
Jaana Vuori
Professor, Gender Studies
University of Eastern Finland, Joensuu campus
Philosophical faculty, School of Humanities
e-mail jaana.vuori@uef.fi
tel. +358 50 341 0903

Programme Secretary
Maiju Parviainen
PhD student, Gender Studies
University of Eastern Finland, Joensuu campus
Philosophical faculty, School of Humanities
e-mail maiju.parviainen@uef.fi